

עין משפט
גד מצוה

בא או **מיי** פֿילא מה'י גירושין הלכי יד סגמ לאזין פט טו"ע אה"ע סי' י סעיף א:
בב ב ג מיי טס הלכי יד סגמ שני מנ:
בג ד מיי פט"ו מה'י אסורי ביאה הלכב ב סגמ לאזין קין:
בד ה מיי פ"א מהלכי יבוס הלכז י סגמ עשין נא טו"ע אה"ע סימן קסא סעיף ב:
בוה ו מיי טס פ"ז הלכב יג סגמ טס טו"ע אה"ע סימן קעד סעיף ב:

תורה אור השלם

- לא יוכל בעלֿה הרהאשין אָשר שלחֿה לשוּב לקַחַתָּה לְהוּיֹת לוֹ אִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִקְפָּאָה בִּי תוֹעֵבָה וְהָיָא לְפָנַי יי' וְלֹא תִקְטָא אֶת הָרָצוֹן אֲשֶׁר יי' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ בְּחֻלָּה:

- וְשָׁכַב אִישׁ אִתָּה שְׂכֵבַת זָרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינַי אִשָּׁה וְנִסְתָּהֳרָה וְהָיָא נִטְמָאָה וְעַד אֵין בָּהּ וְהָיָא לֹא תִקְפָּשֶׁה:

במדבר כ יג

הגהות הגר"א

[א] גבי ואפילו זנאי נמי. י"ב גרסת הגאון אצל הכא על הגרסה ואפילו נאמרה מותרת לבעול מ"ו הויה כ"ו. הנהיג מרדכי ועי' רמ"ק (ועמ"ס ריבוי פלגא"ע ר"ס י"ד):

תוס' חד מקמאי
והא דתינון מה אני מקיים אשר הוטמאה לרבות טוטה שנסתרה מאי נסתרה ובעלה ולישנא מפליא נקט:
תנן שתי יבמות הבאות מבית אחד היתה אחת כשרה וא' פסולה אם היה חולץ חולץ לפסולה ואם היה מיכם מביא לכשרה לא מבכיא אם פסולה לו וכשרה לעלמא כגון מחזיר גרושתו משנשא' שמיכם לכשרה שהיא כשרה לו וחולץ לפסולה שהיא הגרושה שאסורה לו מק"י אם נאסרה במותר לה באסור לה מבכיא אלא אפילו שתיחן כשירות לו כגון שהיא ישראל והאחת גרושה שהיא פסולה לבחן חולץ לפסולה ולא לכשרה כגון שהיא דרום דאמר כאן שנה ר' לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לו:

מוסף רש"י

לישנא מפליא נקט. שמהו ודקן נקיי הדעת לספר גלגלן נקיה (פסחים ג.) היא תועבה. כלומר צנועם עבירה (קדושין טו.) אין מקרא יוצא מידי פשוט. ואע"ג דרשני ליה לדרשה מדי פשוטי מיהא לא נפיק לגמרי (קדשן כד.) ואין צרתה תועבה. לנאסר ליבוס אלף מתייבמת (קדשון טד.) היתה אחת כשרה. לכוונה, ואחת פסולה.

כגון שנתגמשה פסולה אחר

שייך לעמוד הבא. וכולן בבטו וברי הוא קיים, ואין מילון אלף ביתמה, משכמת לה כגון שאביה היתה נאסרה כשהיא קטנה וזכו אין לנאסר לה יתומה בתיי האב,

יא:

לרבות סוטה שנסתרה. וא"ת והיכי מפקי רבנן קרא מפשטיה

דפשטיה דקרא במחזיר גרושתו כתיב וי"ל דלא מסתבר להו למיקרי טומאה לנישואי גרושה כיון דבעילתה היתר היא:
מאי נסתרה ובעלה. וא"ת וכיון דלא כתיב לאו בכוטה ספק

אמאי אמר בסוטה (דף י.)

דאם בא עליה בעלה בדרך לוקה **ו**י"ל דלחומרנא עשה הכתוב ספק כודאי כדפרישית לעיל:
היה ואישו' **בתיב** בה. פי' בקונטרס דההוא עמינא במחזיר גרושתו כתיב ותימה דפשיטא דבמחזיר גרושתו איירי קרא ואפילו רבנן לא פליגי ונראה לרשב"א לפרש דהויה ואישות כתיב דה פירוש אוהוטמאה דכתיב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוּב לקַחַתָּה לְהוּיֹת לוֹ אִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִקְפָּאָה בִּי תוֹעֵבָה וְהָיָא לְפָנַי יי' וְלֹא תִקְטָא אֶת הָרָצוֹן אֲשֶׁר יי' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ בְּחֻלָּה:

בן כיפר ודאי פטורה מן החליצה ומן הייבוס דטומאה כתיב דה כעריות ולרבנן נמי היא גופה פשיטא דחוללת ולא מתייבמת דלפי' אס מנא' לומר כיון דאיתעקר איתעקר אינה מתייבמת מק"ו דהשטא נמותר לה נאסרה באסור לה לא כ"ש ואמ"ל נמי דאין מקרא יוצא מידי פשוטו אין לפוטרה מן החליצה כיון דעיקר קרא דטומאה בסוטה כתיב ולא במחזיר גרושתו משום דלא מסתברא למיקרי טומאה נישואי גרושה כדפרישית לעיל וכן משמע לקמן דקאמר אלף או היא או צרתה חוללת וצעי למיפשט דלרבנן אין מקרא יוצא מידי פשוטו ואפילו הכי אין פוטרתה מחליצה כדפרישית

אצל צרתה צעי לר' יוסי בן כיפר אס פטורה מן החליצה או אפילו מתייבמת ולרבנן צעי אי מתייבמת דפשיטא **ו** ליה דלא אליס קל ומומר למידיחי צרה או חוללת ולא מתייבמת משום דאין מקרא יוצא מידי פשוטו:
אמר היה תניתוה. למיפשט צעיא קמייתא הוא דאמא דלאיכא דאמרי דפשיטא ליה לרבנן כיון דאיתעקר איתעקר איכא למימר דאמא **כרבנן: או** היא או צרתה. אע"ג דחליצה פסולה צריך לחזור ועל כל האמין **ו** היינו דוקא כגון חלץ לאחיות דלא נפטרו צרות וכן חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה דהווע הויקה וקלשה לה אצל בשאר דוכמי דאע"ג דאסורה להתייבס כיון שהזיקה **ע**למה פוטרת: **לאן** תרוצי קא מתרצת דה תריין הכי. תימה צמאי מתרן לא דלע"ג דצעי למימר או היא או צרתה שייך למיתני שפיר היא וצרתה כמו **ו** חלץ ועשה דה מאמר וצפ' נערה נגדריס (דף סו:) דקתינא אביה ובעלה מפירין נדריה אינטריין למתני סיפא הפך האז ולא הפך העצל הפך העצל ולא הפך האז אין מופר דלא תימנא אביה ובעלה אביה או בעלה קאמר: **מי** א"ים ק"ו למידיחי צצרה. לאוסרה לייבוס קא מיבעיא ליה דלפטורה מן החליצה לא מהני קל וחומר אפילו להיא

ועשה דה מאמר וצפ' נערה נגדריס (דף סו:) דקתינא אביה ובעלה מפירין נדריה אינטריין למתני סיפא הפך האז ולא הפך העצל הפך העצל ולא הפך האז אין מופר דלא תימנא אביה ובעלה אביה או בעלה קאמר: **מי** א"ים ק"ו למידיחי צצרה. לאוסרה לייבוס קא מיבעיא ליה דלפטורה מן החליצה לא מהני קל וחומר אפילו להיא

(קדשון טד.) **אם** היה חולץ. אס דא יבס לחלץ, חולץ לפסולה. ולא יפסול את הכשרה לכוונה, דלא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים להס, אע"ג דהוא אינו צריך להס (שם).

אין מילון או מיאנו. שמתה צמו קודם לאחיו או מיאנה, והיכי משכמת לה מילון ואם מילון אלף ביתמה, משכמת לה כגון שאביה היתה נאסרה כשהיא קטנה וזכו אין לנאסר לה יתומה בתיי האב, ואם נתגמשה מאחיו או מיאנה בלחיו וכו' ושכמת אחיו הרי היא כמו שאינה אשתו

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

ולא **מסייבמס**. טעמא מפרש בפ"ק דסוטה י'. [קנתי מיהא] חוללת קשיא לרב: **מן הנשואין**. משניסת לאחר ומת או גירשה: **אסורה**. לחזור לראשון: **מן האירוסין**. שנתארסה לאחר ומת מותרת לחזור לראשון: **טעמאה**. נבעלה: **אחס** זו ואחס זו **אסורה**.

דכתיבי^(א) והיתה לאיש אחר והויה היינו קידושין וכתיבי^(ב) לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה וגו': **ורבי יוסי**. דמוקי כולה קרא במחזיר גרושתו: **לאו בסוטה**. המזנה מתח בעלה לית ליה ואפילו פשיטא לן דזנאי: **מ"ט הויה ואישוס כפיצ צה**. באותה **ו** הנאסרה לבעלה יש צה הויה דכתיב והיתה לאיש אחר אישות דכתיב או כי ימות האיש האחרון לא יוכל בעלה הראשון משניסת לאחר על ידי קידושין ואישות וכגון דגירשה הראשון הוא דקאי קמא בלא יוכל אצל מזנה מתמיו **לא: צרפה מסו**. להתייבס צרתה כמותה וגמיר טומאה מעריות: **ואי משום דכתיב דה טועבה היא**. דמשמע מיעוטא היא ולא צרתה איכא למידרש מיעוטא אכניה דאין צמה הימנו פסולה לכוונה **(י)**: **היתה אחס כשרה**. מי שנפלו לפניו שמי יצמות מאחס אחד צאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה היתה אחת כשרה ואחת פסולה וכו': **כשרה לעלמא**. מיוחסת וכשרה לכוונה: **פסולה לעלמא**. כגון שהיתה גרושה או חלוצה מצעל אחר ופסולה לכוונה: **כיון דלדידיה חויא**. דהוא ישראל: **מאי נפקא ליה מינה**. הי דליצעי לחלוצ ואי צעי לייבס הי דליצעי לייבס: **פסולה פסולה** ליה. וכשרה **(כ)** לעלמא לכל העולם ומאי ניהו כגון שהחזיר אחיו גרושתו ולו אשה אחרת ומת דהוי הגרושה פסולה לזה שאינה ראויה לאחיו ואשמועינן דאע"ג דכתיב דה טומאה צרתה כשרה דכתיב היא מועצה דאי שמה חייבי לאזין כגון אלמנא לכ"ג וגרושה לכהן הדיוט מאי אמא לאשמועינן: **פסולה לעלמא**. לכוונה: **כאן שנה רבי**. במשנה זו דקתינא חולץ לפסולה למדנו רבי לא ישפוך אדם מי בורו אע"פ שאין צריך להס ואחרים צריכים להס כגון הכא מכיון דיכול לחלוצ לפסולה ומפטר הכשרה לא יחלוצ לכשרה ויפסלנה לכוונה. והא דרצ יוסף צפ' החולץ (לקמן מד.) עלה דהא משנה: **היא וצרתה ס"ד**. חליצה לתרווייהו למה לי: **צרפה מסו**. לייבוס: **במומר** **ג**. בעלה זה שמת נאסרה מתלה כשנשאת לשני וחזר הראשון והחזירה באיסור ולמיחר מת: **באסור** **ג**. כגון יצמה לא כ"ש: **מי אליס ק"ו**. האי ק"ו דאמר במומר לה נאסרה: **א"ל**

תריין הכי יהיא חולצת צרתה או חולצת או מתייבמת אמר רבי חייא בר אבא רבי יוחנן בעי המחזיר גרושתו משניסת צרתה מהו אמר ליה רבי אמי ותיבעי לך היא גופה היא גופה לא קמיבעיא לי **ו** דאמרין **ס** קל וחומר במותר לה **ו** אסורה באסור לה לא כל שכן כי קא מיבעיא לי צרתה מאי מי אליס ק"ו למידיחי צרה או לא רב נחמן בר יצחק מתני הכי אמר ר' חייא בר אבא בעי ר' יוחנן המחזיר גרושתו משניסת מהו א"ל ר' אמי ותיבעי לך צרתה צרתה לא קמיבעיא לי דלא אליס קל וחומר למידיחי צרה אלא כי קמיבעיא לי היא גופה מאי מי אליס קל וחומר במקום מצוה או לא **אמר**

הואיל ואהני נשואי אחיו צממו למירמי קמיא (קדשון קז.) אשר תלד. ואותה יצמה מהא ראויה לילד, פרט לאילונית (קדשון כד.) מי שעליה זיקת יבם אחד. כגון שלא נפלה אלא פעם אחת, או שגנבה שני ופקעה זיקה ראשונה ושכמת אין כאן אלא זיקת ייבוס של שני, או לא עשה דה מאמר ומת אין כאן אלא זיקת ייבוס ראשון, ועכשו יס כאן זיקת ייבוס של שני יבימן, שיש עליה קלת זיקה מן הראשון, דכל זמן שלא מתייבמה לא פקע זיקתה מן השני וצרתה אשת השני אסורה משום דדה (קדשון יח: ובעי"ו קדשון לא:) שעדיין לא יצאת מזיקת יצומו הממ הראשון, דאין יצמה יוצאה מזיקתה אלא בציאה, ומתוספה עליה זיקה מתמת מאמריו של שני (גיטין כבא.) עד כאן בשרן לעמוד הבא

מסורת הש"ס

(א) לקמן פסח: **ט** כמותב יג. ודף פס: גרבות יא: פסחים ג. יומא עה. לקמן קג. גיטין טו: פ: כ"מ לא. סנהדרין זד. ממורה ג. א. קידושין עג. לקמן מד: נדה ע. א. ד) שבת סג. לקמן כד. א. א) לקמן מד, ו) לקמן יב. מד. גב. ו) ולקמן קט. א. ח) רש"ל ט) אסורה ו. א. י) ודף ה. א. ט) ונדריס כד, א. ו) א) א) ווע' מוס' סוטה כח. ד"ה מה מ"ל, א. לקמן כו: דא: **ט** לקמן ג: ועי' העצב טס ומזנה להספיד,

גליון הש"ס

גבי דאמר' ק"ו בוי. עיין לקמן דף ע"ב מד"ה שיר פטע דכא: תוב' ד"ה באי ובו' דאב בא ובו' לזקה. עיין לקמן פט ע"א מד"ה כי מסיח: ד"ה א"ל ובו' ברבנן. עי' לקמן לה ע"ב מד"ה כי"ע לא פליגי: ד"ה או היא ובו' שלימה פושרת. עי' לקמן כו ע"ב מד"ה וחלוה פסולה:

הגהות הב"ח

(א) גבי מעט רחמנא היא היא מועצה: **(ב)** שם במותר לה באסרה באסור לה: **(ג)** רש"י ד"ה מ"ט הויה וכו' באותה אשה הנאסרה: **(ד)** ד"ה ואי משום וכו' לכוונה הס"ד ואח"כ צ"ל ד"ה אין מקרא יוצא מידי פשוט. דהא כתיב גבי מחזיר גרושתו וכיון דכתיב בה טומאה צרתה כמותה או דלמא כיון דאיעקר איעקר דכיון דדרשניא להאי אחרי אשר הוטמאה לפוטרה איעקר ליה במחזיר גרושתו ולא כתיב בה טומאה ולא הוי צרתה אסורה לייבס הס"ד: **(ה)** ד"ה פסולה וכו' וכשרה לכל העולם כפ"ל ויתנת לעלמא נחמק: **(ו)** ד"ה ממותר לה כגון בעלה: **(ז)** תוב' ד"ה צרתה וכו' דפשיטא להו דלא אליס:

מוסף רש"י (הבושף)

ומתייבמת צרתה (דער"ב: ועי"ש חסוף רש"י.) מיאנה בבעל. קטנה שמיאנה בעגל מותרת ליבאש לאחיו דעקומיהי לנשואין והוא כאסוקה ומפוסה, אצל מת בעלה ומילאנו ציבס, אט"ג דנפקא בלא חליצה, אלמא נישואי קמאי עקרה, אפי"ה אסורה לאחיו מפני מרואת עיניו, דמשעת נפילה דהנינא נשואי קמאי למיפל קמי יבס ואלהיכה מילון לגבי יבם נראית כלתו של תמיח (קדשון קז: ובעי"ו קדשון גא.) הכא בתי. בצרע פורח, משעת נפילה. שנתקפה צה גט ליבס והוצרכה לנאמן גט מתמת קידושי ראשון, נראיס נישואיס גמוריס לנשוי אשת הממ וצרתה צרת הבת, ואי שרית ליה אחי למישרי צרת הבת בעלמא (קדשון יג.) אע"ג דעקרה לנשואי קמא, נראית צרתה כלרת בתו